הדר פרק ששי עירובין

מסורת הש"ס

(א) לעיל מז:, כ) [פסח: ד"ה קמ"ל].

הגהות הב"ח

(א) גמ' סיפא לגירי ארישא כל"ל ומן כסמוך: (ב) שם לא צריכא דאע"ג דאמרי קני:

ליגוד. דאי מבטלי אינהו ליחיד אתו למימר נמי יחיד מבטל לשנים: **ואין נוטלין רשות למה לי.** הא תנא ליה היו שנים אוסרין זה על זה: **לא צריכא.** משנה יתירה לאשמועינן דאפי' אמרו ליה קמאי קני על מנת להקנות והדר אינהו ובטיל לאחביה לא משתרי אאי בתרא דמהו דתימא שניהו שויוהו קא משמע לן כיון דלא קנה אינהו לאשתרויי לא מצי לאקנויי: **אחד שלא עירב כו'.** כגון ג' דיורין באחר השנים עירבו והשלישי לא עירב מבטל לאחד מן המערבין ומותר דאאי בהדי מבריה עירב אלמא אין צריך לבטל אלא לאחד דכולהו הוו כחד: **ושנים שלא עירבו נוטלין רשות לשנים.** הדריס עמהן ועירבו או ליחיד שלישי הדר עמהן ולא עירב לא הוא ולא הן: **אבל אין אחד שעירב.** עם אחד נותן רשותו ליחיד שלישי שדר עמהן ולא עירב דכי בטיל ליה אינהו רשותיה אבאי אינא מבריה דאסר עליה: **ושנים שלא עירבו.** כדאמרינן לעיל (פמ:) שנים אין נוטלין רשות: **דהוה ומית.** ועל כרחך דרבה בשירא שחתה בנקעה והקיפוה חצר ונטו שם מים אהלו מוקי לה דכי מת אין ליורשיו שם כלום דאי בחצר ממש הא איכא יורשין וכיון דאילו הוה אבוהון קיים הוה אסר אינהו נמי אסרי: **תדע.** מרישא דהוה ומית עסקינן דאי איתיה צריך להאי לבטוליה ליה: **סיפא דרישא.** מרישא דמתניתא עד אבל כו' חדא בבא היא הלכך סיפא דהתיא קני ליה סיפא דרישא: **לאחד לא.** דצריך לבטל לכל אחד ואחד: **אי הכי ליתני לאחד שעירב.** כדתנא ברישא ואנא ידענא דתרי נינהו דאין עירוב בלא שנים: **או לאחד שלא עירב.** סיפא דהתיא היא דהכי תנא לשנים שעירבו או לא' שלא עירב: **אחד שלא עירב כו'.** השתא מפרש לה לבולה אמאי אצטריך למיתנייהו לבולהו: **ולא גזרינן כו'.** כלומר אי קשיא כיון דמית פשיטא דמבטל ליה להאי דפיים דהא קתני לה סיפא לאפי' שנים מבטלין ליחיד: **ושנים שעירבו כו'.** פשיטא דהכא ליכא למגזר דלמא אמי יחיד לבטולי להו דאי מבטל להו שפיר דמי דהא עירבו וכיון דאורי ביחיד דמאי לבטולי מה לי חד מה לי תרי: **כיון דלא עירב ליקנסיה.** דמרישא לא נפקא לן דרישא אירי דהאי דלא עירב בטיל להנך דעירבו: **תנא הך סיפא לגלויי רישא.** דבדהוה ומית עסקינן רישא דקתני לאחד שעירב דאילו איתיה לאידך בעי לבטולי ליה כדקתני בהך סיפא: **ולאכיי.** דמתרץ הך סיפא מאי לשנים לאחד משנים מה לי דתנייה הא תנא ליה רישא דיחיד מבטל לאחד משנים מה לי חד מבטל מה לי תרין מבטלין: **הני מילי כו'.** דכל הני בטולין דלעיל איכא מקצתייהו דעירבו: **תורם עירוב.** תורם עירוב מן התיבוקות הבאים אחרי כן: **לאכיי תנא הך סיפא.** דלא אצטריך דהא פשיטא דאיכא חד דלא בטיל ליה רשותיה לאשמועינן דבולה מתניתא בדאיתנהו לתרוייהו המערבין עסקינן ואפילו הכי קתני רישא דרישא אחד שלא עירב נותן רשותו לאחד שעירב דאין צריך לבטל רשותיה לכל אחד ואיהו לא אסר אחבריה: **איידי דתנא רישא.** אחד שלא עירב נותן רשותו לאחד שעירב תנא הך סיפא דאיפכא לא ולעולם רישא בדהוה ומית וסיפא בדאיתנהו: **הא מו למה לי.** פשיטא דאסרי אהדדי: הכי גרסינן **כיון דבעידנא דבטיל להו הנך כו'.** ולעיל (ב) פרישנא לה: **קני על מנת להקנות.** ממשנה יתירה נפקא לן דאי לאו הכי לא אצטריך למיתנייה ולעיל (ד"ה לא צריכא) פרישנא לה: **יורש.** ששכח אביו ולא עירב ומת בשבת ולא ביטל רשותו מהו שיבטל היורש היכא

בעא מיניה אביי מרבה בו'. לא שמיע ליה בריתא דלעיל דסוף פ"ב (דף כו:) כשהוא מבטל רשותו אין צריך לבטל לכל אחד ומשמע התם דפלוגתא היא דר"מ ורבנן וההוא בריתא כר"מ ואין לומר דלרבנן מיבעיא ליה ופשט ליה דצריך לבטל דאם כן מאי פריך מברייתא דבסמוך:

הכא במאי עסקינן דהוה ומית. פירש רש"י דעל כרחך דרבה בשירא שחתה בנקעה והקיפוה חצר ונטו בה מים אהלו מוקי לה דכי מת אין ליורשיו שם כלום דאי בחצר ממש איכא יורשין וכיון דאילו הוה אבוהון קיים הוה אסר אינהו נמי אסרי: **תדע.** מרישא דהוה ומית עסקינן דאי איתיה צריך להאי לבטוליה ליה: **סיפא דרישא.** מרישא דמתניתא עד אבל כו' חדא בבא היא הלכך סיפא דהתיא קני ליה סיפא דרישא: **לאחד לא.** דצריך לבטל לכל אחד ואחד: **אי הכי ליתני לאחד שעירב.** כדתנא ברישא ואנא ידענא דתרי נינהו דאין עירוב בלא שנים: **או לאחד שלא עירב.** סיפא דהתיא היא דהכי תנא לשנים שעירבו או לא' שלא עירב: **אחד שלא עירב כו'.** השתא מפרש לה לבולה אמאי אצטריך למיתנייהו לבולהו: **ולא גזרינן כו'.** כלומר אי קשיא כיון דמית פשיטא דמבטל ליה להאי דפיים דהא קתני לה סיפא לאפי' שנים מבטלין ליחיד: **ושנים שעירבו כו'.** פשיטא דהכא ליכא למגזר דלמא אמי יחיד לבטולי להו דאי מבטל להו שפיר דמי דהא עירבו וכיון דאורי ביחיד דמאי לבטולי מה לי חד מה לי תרי: **כיון דלא עירב ליקנסיה.** דמרישא לא נפקא לן דרישא אירי דהאי דלא עירב בטיל להנך דעירבו: **תנא הך סיפא לגלויי רישא.** דבדהוה ומית עסקינן רישא דקתני לאחד שעירב דאילו איתיה לאידך בעי לבטולי ליה כדקתני בהך סיפא: **ולאכיי.** דמתרץ הך סיפא מאי לשנים לאחד משנים מה לי דתנייה הא תנא ליה רישא דיחיד מבטל לאחד משנים מה לי חד מבטל מה לי תרין מבטלין:

ליגזר דילמא אתי לבטולי להו קמ"ל: ואין נוטלין רשות: למה לי לא צריכא [א]אף על גב דאמרי ליה קני על מנת להקנות בעא מיניה אביי מרבה חמשה ששרויין בחצר אחת ושכח אחד מהן ולא עירב כשהוא מבטל רשותו צריך לבטל לכל אחד ואחד או לא א"ל [ב]צריך לבטל לכל אחד ואחד איתיביה [ג]אחד שלא עירב נותן רשותו לאחד שעירב שנים שעירבו נותנין רשותן לאחד שלא עירב ושנים שלא עירבו נותנין רשותן לשנים שעירבו או לאחד שלא עירב אבל לא אחד שעירב נותן רשותו לאחד שלא עירב ואין שנים שעירבו נותנין רשותן לשנים שלא עירבו ואין שנים שלא עירבו נותנין רשותן לשנים שלא עירבו קתני מידה רישא אחד שלא עירב נותן רשותו לאחד שעירב ה"ד אי דליכא אחרינא בהדיה בהדי מאן עירב אלא פשיטא דאיכא אחרינא בהדיה וקתני לאחד שעירב ורבה הכא במאי עסקינן דהוה ומית אי דהוה ומית אימא סיפא אבל אין אחד שעירב נותן רשותו לאחד שלא עירב ואי דהוה ומית אמאי לא אלא פשיטא דאיתיה ומדסיפא איתיה רישא נמי איתיה מידי איריא הא כדאיתא והא כדאיתא תדע דקתני סיפא דרישא ושנים שלא עירבו נותנין רשותן לשנים שעירבו לשנים אין לאחד לא ואביי אמר מאי לב' לאחד מב' אי הכי ליתני לאחד שעירב או לאחד שלא עירב קשיא אחד שלא עירב נותן רשותו לאחד שעירב לאביי דאיתיה וקמ"ל דאין צריך לבטל רשות לכל אחד ואחד לרבה דהוה ומית ולא גזור זימנין דאיתיה ושנים שעירבו נותנין רשותן לאחד שלא עירב פשיטא מהו דתימא כיון דלא עירב ליקנסיה קמ"ל וב' שלא עירבו נותנין רשותן לשנים שעירבו לרבה תנא סיפא לגלויי [ד] רישא לאביי ב' שלא עירבו איצטריכא ליה סד"א לגזר דלמא אתי לבטולי להו קמ"ל או לאחד שלא עירב למה לי מהו דתימא הני מילי היכא דמקצתן עירבו ומקצתן לא עירבו אבל היכא דכולן לא עירבו ליקנסינהו כדי שלא תשתכח תורת עירוב קמ"ל אבל אין אחד שעירב נותן רשותו לאחד שלא עירב לאביי תנא סיפא לגלויי רישא לרבה איידי דתנא רישא תנא נמי סיפא ואין שנים שעירבו נותנין רשותן לשנים שלא עירבו הא תו למה לי לא צריכא דבטיל ליה חד מינייהו לחבריה מהו דתימא לשתרי ליה קמ"ל כיון דבעידנא דבטיל לא הוו ליה שריותא בהא חצר לא ואין שנים שלא עירבו נותנין רשותן לשנים שלא עירבו הא תו למה לי [ה] לא צריכא דאמרי קני על מנת להקנות בעא מיניה רבא מרב נחמן יורש מהו שיבטל רשות היכא

עין משפט נר מצוה

נח א טוש"ע א"ח סי' שפ סעיף ד:
נט ב מיי' פ"ב מהל' עירובין הלכה כ טוש"ע שם סעיף ה:
ס ג מיי' שם הלכה ד טוש"ע שם סעיף ד:

רבינו חננאל

והא מיפרש הכי [א] בחיצונה, דתניא ואין שנים שעירבו נותנין רשות לשנים שלא עירבו, והדר חד מינייהו ובטיל ליה לחבריה. מהו דתימא נישתרי ליה, קמ"ל. [דאין שנים שלא עירבו נותנים רשותם לשנים] שלא עירבו, ואע"ג דאמרי להו קני על מנת להקנות. בעא מיניה אביי מרבה חמשה ששרויין בחצר אחת ושכח אחד מהם ולא עירב כשהוא מבטל צריך לבטל רשות לכל אחד ואחד אי לא, א"ל צריך לבטל רשות לכל אחד ואחד. איתיביה אחד שלא עירב נותן רשותו לאחד שעירב, היכי דמי, אי ליכא אחרינא בהדי מין מערב, דקתני לאחד שעירב. אלא פשיטא דאיכא אחרינא בהדיה ובתר הכי מת. ואקשינן אימא סיפא אבל אין אחד שעירב נותן רשותו לאחד שלא עירב, ואי איהו דעריב בהדיה (מתני') ודשתא ליכא אחרינא בהדי אמאי לא. אלא פשיטא דאיתיה ואסר עליה, ומדסיפא איתיה רישא נמי איתיה. ודחי (רבא) [ורבה] מידי איריא סיפא איתיה רישא ליתיה. תדע דבעינן לכל חד וחד, דקתני סיפא דרישא ושנים שלא עירבו נותנין רשותן לשנים שעירבו (מאי לאו) שנים ממש. ש"מ בעינן ביטול רשות לכל אחד ואחד. ודחי אביי מאי לשנים דקתני אחד (לשנים) [משנים]. ואקשינן אי הכי ליתני לאחד שעירב או לאחד שלא עירב דמשמע דאיכא אחריני בהדיה ואפ' הכי בחד סגי ליה. אלא מדלא קתני הכי אלא קתני לשנים שעירבו, לשנים שעירבו ממש הוא שמעינן מינה דבעינן ביטול לכל חד וחד. ונדחה אביי בקושיא. פי' להא מתניתא פיסקא פיסקה פשוטה היא. בעא מיניה רבא מרב נחמן יורש מהו שיבטל רשות.

(א) פי' בגרישא לקמן דף ע'.

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com